

Wyróżnienie w konkursie „25 lat Grundtviga – od Socratesa do Erasmusa”

Autorka/Autor	Barbara Janic
Nazwa organizacji Beneficjenta	Fundacja "Aktywni XXI" w Jeleniej Górze
Tytuł pracy	It is easy to teach – jeśli wiesz, jak... Historia, która zmieniła nas wszystkich
Kategoria konkursu	TEKST
Streszczenie pracy	Fundacja „Aktywni XXI” w 2016 roku rozpoczęła międzynarodowy projekt „It is easy to teach – if you know how”, którego celem było opracowanie skutecznych metod nauczania języka angielskiego osoby 50+. Wspólnie z partnerami z Francji i Hiszpanii stworzono scenariusze warsztatów, wykorzystując gry, dramę i technologie. Projekt przełamał bariery komunikacyjne, rozwinął kompetencje nauczycieli i zainspirował dalsze inicjatywy Erasmus+, potwierdzając, że na naukę nigdy nie jest za późno.

It is easy to teach – jeśli wiesz, jak... Historia, która zmieniła nas wszystkich

Był rok 2016, kiedy w Fundacji „Aktywni XXI” narodził się pomysł, by odpowiedzieć na jedno, z pozoru proste pytanie: Jak uczyć **osoby 50+**, by nauka języka obcego była dla nich prawdziwą przyjemnością, a nie źródłem frustracji? Pomysł ten szybko przerodził się w międzynarodową przygodę edukacyjną, w której uczestniczyły trzy organizacje z różnych zakątków Europy: Polski, Francji i Hiszpanii. Wszystkie łączył wspólny cel – znaleźć sposób, by nauka języka angielskiego dla **osób 50+** była skuteczna, przyjazna i dopasowana do ich potrzeb.

Początki nie były łatwe. W Fundacji pojawiały się obawy, czy warto podejmować się tak ambitnego przedsięwzięcia. Choć kadra uczestniczyła wcześniej w różnych inicjatywach programu Grundtvig – wizytach studyjnych, kursach, warsztatach czy projektach wolontariatu seniorów – to jednak projekt partnerski, w którym Fundacja miała wystąpić w roli lidera, był zupełnie nowym doświadczeniem i ogromnym wyzwaniem. Z perspektywy czasu widać, że była to decyzja odważna, ale też przełomowa – zarówno dla Fundacji, jak i dla wszystkich uczestników tego niezwykłego przedsięwzięcia.

Projekt „**It is easy to teach – if you know how**” oficjalnie rozpoczął się 1 września 2016 roku. Już podczas pierwszych spotkań partnerzy zgodzili się, że choć metody nauczania dzieci i dorosłych są dobrze znane, to wspieranie uczenia się osób 50+ wciąż pozostaje obszarem zbyt mało zbadanym. Postanowiono więc nie tylko przyrzeć się, dlaczego te osoby chcą się uczyć, ale też co im w tym przeszkadza.

Powstała ankieta diagnozująca potrzeby i bariery uczestników 50+, a jej wyniki okazały się bezcenne. Dzięki nim można było stworzyć coś wyjątkowego – dziewięć scenariuszy warsztatów językowych, z których każdy odzwierciedlał realne oczekiwania uczących się dorosłych.

Każda z organizacji wносиła do projektu swój styl pracy i doświadczenie:

- Polski zespół postawił na gry edukacyjne, które wprowadzały element zabawy i współpracy,
- partnerzy z Hiszpanii wykorzystali dramę – dzięki niej uczestnicy projektu mogli wcielać się w różne

role i ćwiczyć język w sposób naturalny,

- francuska lektorka dodała nowoczesne technologie – smartfony, tablety i e-learning, które otworzyły przed uczestnikami świat cyfrowej komunikacji.

Scenariusze powstawały, były testowane w praktyce, poprawiane po konsultacjach z nauczycielami i uczestnikami. Każda wersja stawiała się coraz lepsza, bardziej dopasowana, ciekawsza, bliższa realnym potrzebom **osób 50+**.

Z czasem nauczyciele odkrywali, że praca z dorosłymi w dojrzałym wieku to nie tylko dydaktyka, lecz także spotkanie z życiową mądrością, energią i entuzjazmem. Uczestnicy projektu zaś przełamywali swoje obawy – zaczęli mówić po angielsku, rozumieli coraz więcej i, co najważniejsze, zaczęli wierzyć w siebie.

Podczas otwartych warsztatów językowych wielu **uczestników 50+** po raz pierwszy odważyło się mówić w języku obcym publicznie. Dla niektórych była to prawdziwa życiowa zmiana. Warsztaty te miały wyjątkowy charakter. Zdecydowano, że podczas międzynarodowych spotkań zespołu zarządzającego projektu przyjeżdżający lektorzy będą prowadzić zajęcia dla lokalnych grup uczestniczących w projekcie. Dzięki temu polscy i hiszpańscy nauczyciele prowadzili warsztaty we Francji, a w Polsce – zajęcia poprowadzili lektorzy z Francji i Hiszpanii: warsztaty otwarte w Paryżu

<https://www.youtube.com/watch?v=vHK3sTHT6XE>

Był to niezwykle inspirujący, choć wymagający element projektu – zarówno dla uczestników, jak i dla nauczycieli. Osoby 50+ znalazły się w sytuacji, w której nie mogły zapytać prowadzącego o nic w swoim języku ojczystym, co motywowało je do jeszcze większej aktywności i odwagi w komunikacji. Jak wspominał jeden z nauczycieli w ankiecie podsumowującej: „Czułem się naprawdę szczęśliwy w pracy z uczestnikami 50+. Ich postawa była świetna.”

Rezultaty projektu nie skończyły się wraz z jego formalnym zakończeniem w sierpniu 2018 roku. Powstałe materiały dydaktyczne, scenariusze i narzędzia wciąż były przez pewien czas wykorzystywane przez nauczycieli języków obcych w pracy z osobami 50+. Dzięki nim kolejne grupy dorosłych uczyły się z radością – grając, odgrywając scenki, korzystając z Internetu. Choć obecnie materiały stworzone w tamtym okresie nie są już często używane – ponieważ w metodyce nauczania języków obcych zaszły w ostatnich latach znaczące zmiany – to jednak zapał i entuzjazm osób 50+ do doskonalenia komunikacji w językach obcych pozostał niezmienny. Uczenie się nadal trwa, a grupy uczestników z taką samą ciekawością i motywacją rozwijają swoje kompetencje językowe.

Projekt pozostawił też trwały ślad w organizacjach partnerskich. Fundacja „Aktywni XXI” zdobyła doświadczenie jako lider projektu międzynarodowego, a nauczyciele – nowy, bogatszy warsztat pracy. Wielu z nich podkreślało, że dzięki temu projektowi uwierzyli w sens edukacji dorosłych i w swoje własne możliwości.

Z perspektywy uczestników i organizatorów korzyści z projektu było naprawdę wiele:

- Uczestnicy projektu pokonali barierę mówienia i zyskali pewność siebie.
- Lektorzy poznali skuteczne metody nauczania osób starszych i poszerzyli swój warsztat.
- Organizacje partnerskie nawiązały trwałe relacje międzynarodowe i zdobyły cenne doświadczenie w pracy projektowej.
- A sama Fundacja otworzyła drogę do kolejnych inicjatyw Erasmus+, włączając do współpracy coraz szersze grono dorosłych uczących się.

Na tym jednak nasz udział w Erasmusie+ oczywiście się nie skończył. To był tylko pierwszy duży impuls do rozwoju działań. Fundacja „Aktywni XXI” w kolejnych latach zrealizowała aż **dziewięć projektów partnerskich w programie Erasmus+**, a w listopadzie rozpocznie dziesiąty. Były to projekty, w których Fundacja pełniła rolę zarówno koordynatora, jak i partnera zapraszanego przez inne organizacje.

Wśród nich znalazły się m.in. projekt „Common Cultural Heritage”, w ramach którego z powodzeniem zorganizowano Blended Mobility dla uczestników 50+ i zakończono przedsięwzięcie z bardzo dobrymi

rezultatami mimo trudnego okresu pandemii. Był też projekt „Smartphone and the Internet in Different Aspects of Life”, którym Fundacja mogła pochwalić się podczas IV Kongresu Edukacji.

Fundacja działa także aktywnie w ramach Akcji KA1, czyli w projektach mobilności podnosząc kompetencje i umiejętności swojej kadry poprzez kursy oraz rozwijając współpracę z partnerami (job shadowing) a od trzech lat organizując mobilności dorosłych osób uczących się w ramach uzyskanej Akredytacji Erasmus+.

Wraz z rozwojem projektów znacząco rozszerzyła się baza partnerów Fundacji – obecnie współpracuje ona z dziesięcioma organizacjami z krajów Unii Europejskiej.

Patrząc z perspektywy czasu, widać wyraźnie, jak wielką rolę w rozwoju Fundacji „Aktywni XXI”, jej kadry i słuchaczy odegrał program Edukacji dorosłych – od dawnych inicjatyw Grundtviga po współczesne projekty Erasmus+. To właśnie dzięki nim możliwy był nieustanny rozwój, wymiana doświadczeń, odkrywanie nowych metod pracy i budowanie wspólnoty ludzi, którzy wierzą, że na naukę nigdy nie jest za późno.

Dla wielu uczestniczących osób starszych te projekty były początkiem przygody z językiem, kulturą i technologią. Dla edukatorów były źródłem inspiracji i potwierdzeniem, że „uczenie się przez całe życie” nie jest pustym hasłem, lecz prawdziwą postawą, która pozwala się rozwijać, zmieniać i otwierać na świat.

Historia Fundacji to dowód na to, że konsekwencja, pasja i współpraca potrafią przynieść trwałe efekty – zarówno w ludziach, jak i w organizacji. A program Erasmus+, wierny swojemu motto „Zmienia życie, otwiera umysły”, rzeczywiście to uczynił – odmienił życie wielu **uczestników 50+**, edukatorów i partnerów, poszerzając ich horyzonty i dając im poczucie, że każdy dzień może być początkiem nowej przygody z uczeniem się.

*Barbara Janic
koordynatorka i autorka koncepcji projektów*